

หลักสูตร การทำรูปสมุนไพรโล่ง จำนวน 5 ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและการบริการ

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอศรีสำโรง

ความเป็นมาของหลักสูตร

ปัจจุบันถ้าจะกล่าวถึงสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค สัตว์อันดับต้น ๆ คงไม่พ้นยุง เนื่องจากยุงเป็น พาหะนำโรค ร้ายต่าง ๆ ที่ฆ่าชีวิตคนเป็นจำนวนมาก ยุงเป็นพาหะนำโรคหลายชนิดที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ เช่น โรค ไข้เลือดออก ไข้ซิกา ไข้ปวดข้อยุงลาย ไข้มาลาเรีย โรคเท้าช้าง เป็นต้น และทุกคนนั้นเสี่ยงต่อการถูกยุงกัด จึงมีผู้ คิดทำตัวยาเพื่อกำจัด และป้องกันยุงขึ้นมามากหลายชนิด เช่น ครีมทากันยุง ยาจุดกันยุง ยาฉีดกันยุง น้ำมันโล่ง เป็นต้น แต่ยากันยุงเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาขึ้นมากมาย เพราะมีสารที่เป็นอันตรายผสมอยู่ ซึ่งทำให้ผู้ใช้บางคนเกิด อาการแพ้ จึงพบว่าในท้องถิ่นได้นำใบตะไคร้หอมนำมาทุบแล้วนำมาวางไว้ใกล้ตัว พบว่าสามารถ ไล่ยุงได้ จากการ ค้นคว้า ตะไคร้หอมเป็นสมุนไพรที่สามารถไล่ยุงได้ โดยใบตะไคร้หอม จะมีน้ำมันหอมระเหยสกัด สามารถใช้ได้ แมลงได้ เมื่อนำน้ำมันหอมระเหยจากตะไคร้หอม มาทดสอบกับยุงที่เป็นพาหะของโรคมมาลาเรีย ไข้เลือดออก ไข้ ซิกา ไข้ปวดข้อยุงลาย และเท้าช้าง พบว่ามีผลป้องกันยุงกัดได้นาน 8-10 ชม สกร.อำเภอศรีสำโรง จึงเห็น ความสำคัญในการทำรูปสมุนไพรโล่ง ซึ่งเป็นการแนะนำวิธีการทำรูปโล่ง โดยนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการ สร้างเสริมรายได้ให้แก่ชุมชนและครอบครัว ประโยชน์ของการใช้รูปสมุนไพรคือไม่มีสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อ สุขภาพ อีกแนวทางหนึ่งที่จะกำจัดยุงพวกนี้ได้ นั่นคือการใช้ยาฆ่าแมลง แต่ยาฆ่าแมลงก็มีสารเคมีอันก่อให้เกิด อันตรายกับผู้ใช้ และราคาจำหน่ายค่อนข้างสูง รูปสมุนไพรโล่ง จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ปลอดภัยในครัวเรือน

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ก็มีหลักการดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น ด้านหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ด้าน การจัดการและบริการ โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่าง ๆ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของประชาชน และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละ พื้นที่

2. เป็นหลักสูตรที่เน้นฝึกปฏิบัติจริง ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำทักษะความรู้ที่ได้รับมาประกอบเป็น อาชีพเสริมและสร้างรายได้ให้กับครอบครัว

3. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมการทำรูปสมุนไพรโล่ง และตระหนักถึงการใช้สมุนไพรไทย วัสดุที่หาได้ง่ายใน ชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้มีทักษะ เกี่ยวกับการทำธูปสมุนไพรไฉ่ยุง
2. เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย สามารถนำ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะการทำธูปสมุนไพรไฉ่ยุงไปปรับใช้ในประกอบอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ ให้กับตนเองและครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา

จำนวน 5 ชั่วโมง

-ทฤษฎี จำนวน 1 ชั่วโมง

-ปฏิบัติ จำนวน 4 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

เรื่อง	เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ความรู้เบื้องต้น เรื่องการทำธูปสมุนไพรไฉ่ยุง	1. ความรู้เรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาทำธูปสมุนไพรไฉ่ยุง	1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการทำธูปสมุนไพรไฉ่ยุง	วิทยากรให้ความรู้เรื่องการทำธูปสมุนไพร ไฉ่ยุง วัสดุ อุปกรณ์วิธีการทำการดูแลรักษาอุปกรณ์ เลือกวัสดุ อุปกรณ์ให้เหมาะสมและสรรพคุณของสมุนไพรแต่ละชนิด วัสดุอุปกรณ์ 1. เปลือกส้มโอแห้ง 2. ผิวมะกรูด, หัวข่า 3. ตะไคร้หอม 4. ใบยูคาลิปตัสแห้งบด 5. ก้านธูปทำจากไม้ไผ่ตากแดดให้แห้ง 6. แป้งเปียก	20 นาที	-
2.การทำธูปสมุนไพรไฉ่ยุง	1. ขั้นตอนและวิธีการทำธูปสมุนไพรไฉ่ยุง	1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและสามารถการทำธูปสมุนไพรไฉ่ยุงได้	การทำธูปสมุนไพรไฉ่ยุง <u>ขั้นตอนการเตรียมการ</u> 1. นำสมุนไพรที่เตรียมไว้ทั้งหมดมาสับให้ละเอียดและผึ่งแดดให้แห้ง	20 นาที	4 ชั่วโมง

เรื่อง	เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			<p>2. นำสมุนไพรที่ผึ่งแห้งแล้วแต่ละชนิดเข้าเครื่องบดเพื่อให้สมุนไพรมีความละเอียด</p> <p>3. ล้วนด้วยตะแกรงหรือใช้ผ้าขาวบางกรองอีกครั้งหนึ่งเอาเฉพาะส่วนที่เป็นผง เพื่อเวลานี้จะได้ง่าย หากสมุนไพรหยาบเกินไปจะทำให้ปั้นไม่ได้</p> <p>4. ขั้นตอนการทำแป้งเปียก</p> <p>4.1. นำน้ำไปต้มในหม้อ ปริมาณน้ำ 2 แก้ว</p> <p>4.2. นำแป้งข้าวเหนียวใส่ลงไป ในน้ำปริมาณ 2 ช้อนโต๊ะ</p> <p>4.3. คนไปเรื่อย ๆ จนเหนียว</p> <p>4.4. แล้วยกออกมาคนต่อเรื่อย ๆ จนหายร้อน</p> <p>4.5. สังเกตดูแป้งถ้าแป้งยังไม่เหนียวพอให้เติมแป้งลงไปเพิ่ม</p> <p>4.6. ก็จะได้แป้งที่มีคุณสมบัติเหมือนกาว</p> <p>5. นำสมุนไพรผงแต่ละชนิดมาคลุกเคล้ากัน โดยใช้อัตราส่วน 1:1 โดยน้ำหนัก ยกเว้นเปลือกต้นรูปให้ใช้ 2 เท่า</p> <p>6. พอคลุกเคล้าได้ที่ ให้นำก้านรูปจุ่มในน้ำตะไคร้หอม หลังจากนั้นนำก้านมาคลุกใน ผงรูปเพื่อให้สมุนไพรต่าง ๆ ติดกับก้านรูป</p> <p>7. ใช้มือคลึงให้สมุนไพรเสมอกัน</p>		

เรื่อง	เนื้อหา	จุดประสงค์การเรียนรู้	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			8. นำรูปที่ได้ไปจุ่มในน้ำตะไคร้ แล้วนำขึ้นมาคลึงกับผงรูปอีกครั้ง โดยทำในลักษณะเช่นนี้ ทั้งหมด 5 ครั้งด้วยกัน 9. เสร็จแล้วนำรูปไปตากแดดให้แห้งสนิท แล้วบรรจุลงห่อ		
3. สรุปผลการอบรม/ประเมิน ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม	-เพื่อประเมินผลการอบรม และเพื่อการแก้ไขพัฒนาให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป	1.สรุปผลการอบรม 2. แบบประเมินความพึงพอใจ	1. สรุปแนวคิดของผู้เข้ารับการอบรม/ขอ เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกลุ่มอาชีพ ครั้งต่อไป 2. ผู้เข้ารับการอบรมตอบแบบประเมินความพึงพอใจ	20 นาที	-
รวม				1 ชั่วโมง	4 ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

- วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ
- ตัวอย่างชิ้นงานการทำรูปสมุนไพรรูปไฉ่ยุ่ง
- ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วิทยากร
- สื่อออนไลน์เรื่องการทำรูปสมุนไพรรูปไฉ่ยุ่ง

การวัดและประเมินผล

- สังเกตจากการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน
- สังเกตจากชิ้นงาน ผลงาน

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการทำธูปสมุนไพรไผ่ไผ่แดงได้สวยงามและสร้างสรรค์